

Adresseliste

Kontakt saksbehandler

Susanne Eltervaag, 51568903

Informasjon til kommuner i Rogaland om forslag til revidert EU avløpsdirektiv

Statsforvalteren i Rogaland vil med dette gjøre kommuner, ved ordfører og kommunedirektør, oppmerksom på at det i EU kommisjonen sitt [forslag til nytt avløpsdirektiv](#) er foreslått skjerpede krav til oppsamling og rensing av avløpsvann.

De første nye fristene for å forbedre offentlige avløpssystemer trer sannsynligvis i kraft allerede fra 2027, ifølge dette forslaget.

Flere avløpsrenseanlegg i Rogaland vil etter forslaget få nye, strengere krav.

Kommunene bør allerede nå starte planlegging og sette av midler til å oppgradere renseanlegg, ledningsnett og annen infrastruktur for å møte kravene.

Vi viser til dialogmøte mellom ordførere og Statsforvalteren i Rogaland 27.01.2023 om forslag til revidert EU avløpsdirektiv.

Om revidering av avløpsdirektivet

Hva er avløpsdirektivet?

Avløpsdirektivet regulerer utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelser i EU. Direktivet er en del av EØS-avtalen, som Norge er forpliktet til å etterleve.

Hvorfor skjer endringene?

En evaluering av avløpsdirektivet fra 2019 viste at det er behov for å oppdatere direktivet og sørge for mer rensing av kommunalt avløpsvann av hensyn til vannkvaliteten i Europa. Det har også vært nødvendig å revidere direktivet for å harmonisere det med strategiene i EUs grønne giv.

Når skjer endringene?

Revidert direktiv er nå på [høring](#) fra EU-kommisjonen. Et endelig forslag til revidert avløpsdirektiv forventes vedtatt våren 2024. Avløpsdirektivet vil behandles av EØS-komiteen før det tas inn i EØS-avtalen, og til slutt iverksettes i norsk regelverk, i forurensningsforskriften del 4.

Foreslåtte endringer

Miljødirektoratet har, i en [nettsak](#) publisert den 13.12.2022, oppsummert viktige punkter i forslaget til revidert avløpsdirektiv, og disse er gjengitt her:

- *Virkeområdet utvides, samtidig som skillet mellom ferskvanns- og sjøresipienter fjernes.*
- *Definisjonen av tettbebyggelse endres og konkretiseres.*
- *Minimum sekundærrensing blir gjeldende for alle tettbebyggelser over 1000 pe.*
- *Kravene til rensegrad for nitrogenfjerning og fosforfjerning strammes inn.*
- *Alle renseanlegg som mottar mer enn 100 000 pe skal ha både fosfor- og nitrogenfjerning, i tillegg til et fjerde rensetrinn for å fjerne mikroforurensning.*
- *Det fjerde rensetrinn skal finansieres av en nasjonal produsentansvarsordning.*
- *Utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelser mellom 10 000 pe og 100 000 pe kan måtte gjennomgå både tertiær- og kvartærrensing senest innen 2040, dersom resipientens tilstand eller bruk gjør det nødvendig.*
- *Energieffektivitet blir en integrert del av tillatelsene.*
- *Avløpssektoren skal være energinøytral innen 2040, et krav som omfatter alle anlegg som mottar mer enn 10 000 pe.*
- *Det er foreslått endringer som konkretiserer hvordan utslipp til vann via eksternt renseanlegg (indirekte utslipp) skal vurderes ved fastsettelse av utslippsgrenser for IED-bedrifter.*
- *Straffereaksjoner skal innføres ved overtredelse av krav, og det forutsettes at disse skal være effektive, proporsjonale og virke avskrekkende.*

Det reviderte direktivet forslår også krav til integrerte planer for håndtering av avløpsvann og for overvann fra byområder. Kommisjonen legger i forslaget vekt på reduksjon av urensset avløpsvann fra lekkasjer og overløp, lokal overvannshåndtering, tilknytning av all bebyggelse der hvor offentlig nett finnes, og begrenset bruk av private renseanlegg.

Norsk Vann som er vannbransjen sin interesseorganisasjon, har laget et [notat](#) som oppsummerer deres tolkning av forslaget og beskriver de områdene som de mener er mest sentrale for norske kommuner og avløpsanlegg.

Hvem blir berørt?

Nasjonalt nivå

Ifølge Miljødirektoratet sin presentasjon på *Norsk Vanns vann- og avløpskonferanse* i desember 2022, vil et utvidet virkeområde berøre

- over 400 norske tettbebyggelser
- omtrent 160 renseanlegg, som i dag kun har krav om primærrensing
- flere renseanlegg, som må ha eller som får strengere krav til tertiærrensing
- de største renseanleggene, på over 100 000 pe, som får krav om et fjerde rensetrinn for mikroforurensning

Status i Rogaland

Statsforvalteren i Rogaland har gjort en foreløpig vurdering av situasjonen i Rogaland, på bakgrunn av egenrapportering av avløpsmengde og hvilke renseanlegget som i dag har unntak fra sekundærrensing. Vurderingen tilsier følgende anlegg vil kunne få nye, strengere krav etter forslaget:

Renseanlegg (kapittel 13), som har eller får utslipp >1000 pe

- **Moi** (Lund kommune)
- **Vikesjøen** (Karmøy kommune)
- **Hålandsdalen** (Karmøy kommune)
- **Saudasjøen** (Sauda kommune)
- **Jørpeland** (Strand kommune)
- **Tau-Saholmen** (Strand kommune)

Renseanlegg (kapittel 14), som i dag har unntak fra sekundærrensekravet

- **Bore** (Klepp kommune)
- **Nærbø** (Hå kommune)
- **Grødaland** (Hå kommune)
- **Hestnes** (Eigersund kommune)
- **Åkrehamn** (Karmøy kommune)
- **Årabrot** (Haugesund og Karmøy kommune)

Renseanlegg (kapittel 14) som har eller får utslipp >100 000 pe

- **Grødaland** (Hå kommune)
- **Sentralrenseanlegget Nord-Jæren** (Stavanger/Sandnes/Randaberg/Sola/Gjesdal kommune)
- **Vik** (Klepp og Time kommune)

Hva skjer videre?

Endring av vilkår i forurensningsforskriften

Etter forhandling av det endelige forslaget til EØS-avtalen vil endringer tas inn i norsk lovverk gjennom revidering av forurensningsforskriften. Før endring av forskriften vil den sendes på høring.

Det er knyttet flere ubesvarte spørsmål til endringen av forurensningsforskriften, deriblant hvilke frister som skal gjelde og hvordan fordelingen av myndighet vil se ut ved utviding av virkeområdet. Statsforvalteren vil orientere kommunene om dette så snart ny informasjon foreligger.

Tidlig planlegging

Kommunene bør allerede nå starte planlegging og sette av midler til å oppgradere renseanlegg og ledningsnett for å møte nye, strengere krav. Kommunene kan ikke forvente at det gis lange frister for gjennomføring av kravene.

Statsforvalteren har mottatt tydelige signaler fra Miljødirektoratet om at det ikke lenger skal gis unntak fra sekundærrensekravet. Ved søknad om utslippstillatelse til etablering av nye renseanlegg og ved endring av eldre utslippstillatelser må det tas høyde for å at renseanlegget skal oppfylle strengere rensekrav enn tidligere.

Statsforvalteren sine virkemidler ved manglende etterlevelse av krav

Bruk av innsigelse i plansaker

Statsforvalteren har mottatt tydelige føringer i brev fra kommunal- og moderniseringsdepartementet (nå Kommunal- og distriktsdepartementet) og Miljødirektoratet om bruken av innsigelse som virkemiddel i plansaker.

Statsforvalteren kan fremme innsigelse i plansaker der det ikke er sikret at renseanlegget som skal rense avløpsvannet fra området, har tilstrekkelig kapasitet og/eller overholder rensekravene. Avløpssaker anses som vesentlige regionale interesser, jf. plan- og bygningsloven § 5-4.

Innsigelse kan også fremmes når det er forhold på kommunalt ledningsnett som kan medføre forurensning til ytre miljø, for eksempel som følge av overløp.

Oppsummering

Som følge av forslaget om skjerpede krav til avløpssystemene bør kommuner og anleggseiere allerede nå sette av midler og starte planlegging for å møte fremtidens krav.

Statsforvalteren sin saksbehandling vil være preget av de føringer som er gitt. Ved søknad om nye utslippstillatelser og når eksisterende tillatelser blir eldre enn 10 år, vil vi derfor vurdere å stille krav etter de nye føringene.

Med hilsen

Bent Høie (e.f.)
statsforvalter

Marit Sundsvik Bendixen
fylkesmiljøvernssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	Trondheim
IVAR IKS	Postboks 8134	4069	Stavanger

Adresseliste:

Eigersund kommune	Postboks 580	4379	Eigersund
Haugesund kommune	Postboks 2160	5504	Haugesund
Lund kommune	Moiveien 9	4460	Moi
Karmøy kommune	Postboks 167	4291	Kopervik
Strand kommune	Postboks 115	4126	Jørpeland
Bokn kommune	Boknatun	5561	Bokn
Utsira kommune	Postboks 63	5547	Utsira
Vindafjord kommune	Rådhusplassen 1	5580	Ølen
Sandnes kommune	Postboks 583	4305	Sandnes
Sokndal kommune	Gamleveien 20	4380	Hauge i Dalane
Randaberg kommune	Postboks 40	4096	Randaberg
Tysvær kommune	Postboks 94	5575	Aksdal
Stavanger kommune	Postboks 8001	4068	Stavanger
Hå kommune	Rådhusgata 8	4360	Varhaug
Time kommune	Postboks 38	4349	Bryne
Sola kommune	Postboks 99	4097	Sola
Sauda kommune	Postboks 44	4201	Sauda
Klepp kommune	Postboks 25	4358	Kleppe
Kvitsøy kommune	Kommunehusveien 6	4180	Kvitsøy
Hjelmeland kommune	Vågavegen 116	4130	Hjelmeland
Suldal kommune	Eidsvegen 7	4230	Sand
Bjerkreim kommune	Postboks 17	4389	Vikeså
Gjesdal kommune	Rettedalen 1	4330	Ålgård